SÖRMLANDSLÅTEN

Medlemstidning för Södermanlands Spelmansförbund Nr 4 2008

Sörmlandslåten
4/2008

Medlemstidning för
Södermanlands
Spelmansförbund
c/o Annelie Sandell
Tegvägen 46, 175 53 Järfälla
postgiro: 12 24 74-0
org.nr. 818500-9233

Ansvarig utgivare: Bo Gabrielsson
Redaktion: Styrelsen

Styrelseledamöter:
Ordförande: Bo Gabrielsson
0151-310 41/070-204 67 35
Vice ordf: Torsten Gau
016-42 00 70
Kassör: Annelie Sandell
08-580 347 18
Sekreterare: Birgitta Stenberg
08-550 415 53
Ledamöter: Christina Frohm
08-85 26 69
Ulf Lundgren
08-550 864 64
Markus Eriksson
070 - 768 11 20
Suppleanter: Ingvar Andersson
016-820 80
Lena Odén
0152-703 67

Webb-ansvarig: Leif Wallin, 016-212 90
Försäkringar/medl. register: Lennart Nordin, 0155-26 64 11
Stugfogde: Erik Andersson, 0157-607 05

Innehåll:

Ordföranden har ordet	3
SUFO möter FOMP	4
SUFO möter FOMP – del 2	5
Grattis Patrik Andersson, Malmköping	6
Örebro Läns Folkmusikförbund fyller 80 år	7
Vem tusan var Tusen Anders???	7
Bertil Carlsson 1913-2008	8
Grattis till zornmärket i brons!	8
Sörmlandslåten 40 år – en långlivad julhälsning	10
Juniormästerskap i sydöstsvensk folkmusik.	11
Ethno 2008	11
SSF- finns det någon framtid?	12
Tankar inför kommande seminarium	12
Insidan	13

Foto omslagsbild: FOMP

Bidrag till kommande nummer av tidningen skickas till Birgitta Stenberg, Stålhamravägen 3, 151 47 Södertälje, e-post styrelsen@sodermanlandsspelmansforbund.nu

Manusstopp nr 1/2009 - 7 januari 2009
(utgivning – mitten av februari).

Ordföranden har ordet

Några rader om jubileumssymposiet på Nordiska museet i augusti 2008

Nordiska museet och Svenskt visarkiv bjöd i augusti i år till ett tvådagars jubileumssymposium på Nordiska museet för att fira att det var 100 år sedan Folkmusikkommissionen bildades i augusti 1908. Mötet var välbesökt, forskare, spelmän m.fl., samlades och under två dagar presenterades och diskuterades kommissionens arbete, som resulterat i det digra verket Svenska låtar i 24 band och sammanlagt 7910 låtar.

Initiativtagare till bildandet av folkmusikkommissionen var skåningen Nils Andersson (1864 –1921), själv spelman. Sina första folkmusikuppteckningar gjorde han i slutet på 1880-talet. Efter hans död 1921 gavs uppdraget att fortsätta kommissionens arbete till en annan skåning, Olof Andersson, som fortsatte såväl insamlingsarbetet som organiseringen av materialet.
Syftet med kommissionen var att rädda den genuina folkmusiken/spelmansmusiken, exempelvis brudlåtar, gånglåtar, vallåtar, polskor och valser från att utarmas och fördärvas av nymodigheter som wienervals, polka, schottis och andra danser som blivit på modet.

Mötet inleddes av Christina Mattsson (Nordiska museets styresman) som berättade att Folkkommissionen bildats för100 år sedan just i den sal där symposiet ägde rum. Hon följdes av ett antal föredragshållare som Sven Ahlbäck, Jan Ling, Dan Lundberg, Märta Ramsten och Ville Roempke m. fl., alla kända folkmusikforskare

Vi fick bland annat veta om andra upptecknare än Nils och Olof Andersson, spelmanstävlingar och om Svenska låtars betydelse som "uppslagsverk" för musiker/spelmän. Nils Andersson var mycket bestämd om hur han ville ha det. Musiken skulle nedtecknas på noter och inte spelas in, något som är att beklaga, när teknik för detta fanns,
En hel del forskning har bedrivits kring kommissionens arbete, något som vi fick ta del av under symposiet. Föredragen kommer inom något år att publiceras i bokform.

Symposiet var mycket givande, men bitvis akademiskt torrt och som spelman och icke akademiker hände det att jag emellanåt kvävde en gäspning.

Vid ett par tillfällen bjöds det på trevliga inslag när ungdomar spelade sina Svenska låtar på acordion, nyckelharpa och fiol

Folkmusikkommisionen upplöstes så småningom i mitten av 1970 talet.

Nu går senhösten mot vinter och vi tar varma jackor på. Om vi inomhus känner oss frusna och kalla så spelar vi upp temperaturen i kropp och själ med låtar vi älskar.
Tänk vilka möjligheter vi har, vi som spelar!

Må gott och ta väl vara på er, och en riktigt God Jul!
önskar Bosse G.

SUFO möter FOMP

1972 var jag första gången på Sörmländska Ungdomsorkestern. Ett orkesterläger för ungdomar från de sörmländska musikskolorna. Det var en fantastisk upplevelse för mig som 17-åring att få delta i ett musikläger och spela och musicera och få umgås med likasinnade dygnet runt i en hel vecka. Sörmländska Ungdomsorkestern har sedan dess fortsatt. Jag fick vara med i två år till. Många hundra är de ungdomar, som har passerat SUO genom åren och verksamheten har på olika sätt förändrats på vägen.

Årets upplägg, som presenterades i januari, var helt nytt; Man bjöd in folkmusikgruppen FOMP att samarbeta med länets musikskoleelever. 10 låtar i arrangemang skulle läras in.
Efter ett helgläger i april och en lördagsträning i september mynnade alltsammans ut i fyra konserter i oktober med SUFO (Sörmländska Ungdoms-FolkmusikOrkestern – en skock fioler, några flöjter, klarinetter, celli, kontrabasar, en ensam nyckelharpa och en skog av olika slags slagverk – allt i arrangemang och scenografi av FOMP.

Den här resan fram emot konserterna är bland det häftigaste jag varit med om som musiklärare. Jag har sett ungdomar formligen *suga* i sig låtarna och spela dem så fort de träffas. Jag har sett elever med inlevelse och glädje lyckas spela låtar, som egentligen är alldeles för svåra för dem. Jag har sett föräldrar bli fullkomligt frälsta av musiken. Jag har sett en vuxen publik stå och hoppa i bänkarna och klappa händerna. Jag har sett och mött glädjen och extasen hos de elever som fått vara med om detta. Jag har sett tacksamheten och glädjen hos föräldrar och anhöriga. Men framför allt har jag *själv* känt en värme och en ny arbetsglädje och motivation i mitt arbete med detta projekt.

Jag vill rikta ett stort tack till alla underbara ungdomar. Tack till alla kollegor, som hjälpt till att ro detta projekt i land. Tack till alla föräldrar för allt ideellt arbete. Men framför allt tack till FOMP – Sörmlands nya Idoler.

Jag hoppas att det här blir startskottet för att ytterligare sprida folkmusikens evangelium bland ungdomarna i länets musikskolor och att hos många av länets musiklärare lyckas höja statusen på genren. Det är både coolt och häftigt att spela folkmusik. Att få se 80 tonåringar exalterat skrika och hoppa och vifta med armarna åt några folkmusicerande karlar på scenen är mäktigt. Och när de sen sitter ner med armarna i luften och sakta vinkar med sina tända mobiltelefoner i takt till FOMP:s "Bröllopsvals till Caroline och Erik" får man en klump i halsen och tårar i ögonen…

Leif Johansson, fiol.mag

Delar av konserten i Eskilstuna finns på YouTube. Sök på "Fomp möter Sufo".

www.sormlandsmusikarkiv.se
Spelmän, noter, inspelningar. Kolla!!!!!

SUFO möter FOMP – del 2

En del händelser glömmer man aldrig. Man saknar och längtar tillbaka till det som hänt. Det här året har varit just så.
Under några tillfällen på våren och hösten har instrumentspelande ungdomar från hela Södermanland träffats för att spela tillsammans med ett helkul folkmusikband, FOMP!

Egentligen går det inte beskriva känslan av att stå där på scenen, omgiven av ett femtiotal likasinnade ungdomar plus fem strålande FOMP-medlemmar. Men om jag ska försöka så blir det något i stil med otroligt kul, underbart och helt bäst!

Men, som man säger, tiden går fort när man har roligt, och om man dessutom har jättekul så, ja, då går ju tiden ännu fortare. Det kändes som om dessa helger slutade innan de börjat. Och snart var det dags att skiljas från varandra och från allas våra älskade vänner, FOMP. Efter så mycket glädje var nu sorg. Det kändes som om en del av mig stannade kvar när jag åkte hem.
Men det jag har med mig därifrån är ovärderligt. Alla minnen, vänner och på köpet även några nya låtar. ;)

Hur som helst så ångrar jag inte en sekund, och kommer aldrig göra det heller, att jag valde FOMP framför annat jag hade att göra dessa helger.

På min lista över de bästa saker jag gjort i mitt liv, placerar det här sig högt, och det är jag nog inte ensam om. Jag hoppas, och jag tror att det är många som hoppas med mig, att något i stil med detta kommer att göras igen.

Conrad Tingström, fiol, Gnesta

<u>Några röster ur vimlet efteråt:</u>

"Det bästa var att få spela med och inspireras av professionella musiker, och att se dem uppträda live!"
Ulrika Lindroth, fiol, Strängnäs

"Den häftigaste och roligaste upplevelsen jag haft tillsammans med min fiol!"
Tove Pettersson, fiol, Gnesta

"SUFO möter FOMP är det absolut bästa och mest inspirerande musikprojektet som finns i Sverige!"
Johan Smedin, nyckelharpa & fiol, Strängnäs

"En varm scen, ett paraply och människor som spelar folkmusik, blir det mycket bättre??"
Nicole Källmyr, flöjt, Gnesta

"Otroligt kul att få ha varit med om detta. Det är ett minne för livet."
Frida Martinsson, fiol, Stjärnhov

"Att spela med FOMP är helt otroligt, det går inte att hålla inne tårarna när vi och de spelar. Det är svårt att beskriva med ord hur mycket jag tyckte om detta, men det jag kan säga är att jag är såld och frälst när det gäller FOMP!"
Sara Öman, fiol, Västerljung

Grattis Patrik Andersson, Malmköping

som var nominerad i två kategorier under 2008 års Norwegian Folk Music Awards som hölls den 27 september i Oslo. Patrik och vännen Vegar Vårdal vann i klassen - Gammeldans och traditionellt samspel – som är en av sex kategorier, och deras skiva "Finnskogen Brinner" har nu fått sitt erkännande.

Vinst på bortaplan, hur känns det?
Haha, för mig känns det inte som bortaplan, bara geografiskt inte musikaliskt. På folkhögskolan Ingesund kom jag i kontakt med norsk folkmusik och sedan dess har mitt norska spel utvecklats, bland annat här i Oslo. Det känns som en seger av vad två kompisar kan åstadkomma, kul att få ett erkännande, det är på något sätt folkmusikens pris.

Skivan – Finnskogen Brinner, hur mycket sörmländsk tusch har den?
En låt från Sköldinge... Hur låter sörmländskt? Frågar han sig.
Viljan till att hitta sin egen röst och sitt personliga uttryck i musiken, få intryck som formar sitt spel och pröva sig fram är en viktig del.

Oslo, är det hemma för dig?
Humm, jag trivs väldigt bra här men det är inte hemma för mig. Oslo har skön atmosfär men norsk landsbygd är däremot gudomligt. Oslo är fint, Norge är finare, sammanfattar han.

Patrik som har studerat på musikhögskolan i Oslo i två år och sedan läst till pedagog vid Kungliga musikhögskolan i Stockholm har fått stor insikt kring folkmusik i Norge.

Vad kommer härnäst?
Åsch... Har massa grupper på gång. En kvartett med sång, fiol, cello och slagverk som sättning kommer utvecklas. Förutom turnerande med Threestylefusion så kommer ett nytt dansprojekt växa fram, men jag vill inte avslöja för mycket kring det. Ett annat projekt jag har är med en jazzkontrabassist som är väldigt spännande.

Skulle ett folkmusikaliskt "Award" vara något för Sverige?
Vi har pratat om det, det finns ingen motsvarighet i Sverige, Danmark och Norge har prisutdelningar sedan några år tillbaks. Skivan "Finnskogen Brinner" skulle inte ha fått pris i Sverige, konstaterar han. Det skulle behövas en prisutdelning...eller jag vet inte, spånar Patrik vidare.

Ett Nordiskt Award, då?
Ja! Det skulle funka men vi skulle få stor konkurrens från Finland, det skulle vara jätteintressant. Folkmusiker behöver "glamma" till sig, höja kvaliteten, kunna bedöma sig själva. Folkmusiken behöver uppmärksammas mer och jämföra sig.

Petter Wickman

I huvudet på...

Pga av platsbrist får 'I huvudet på en spelman' utgå denna gång, men spelmannen återkommer i nästa nummer av Sörmlandslåten.

Lena Odén:

Örebro Läns Folkmusikförbund fyller 80 år

En av våra grannar har nu kommit med i 80-årsklubben. Örebro Läns Folkmusikförbund, ÖLFM, firade jubileet på Karlslunds Herrgård i Örebro i mitten av september. Förbundets ordförande Andreas Svensson tog emot på herrgårdstrappan och hälsade alla gäster välkomna. Efter en stunds mingel kunde vi sätta oss till bords i en vacker sal dukad för ca 100 gäster. En utsökt trerätters middag avnjöts under diverse tal och överlämnande av gåvor. Som representanter från SSF överlämnade vi en samling av alla våra notutgåvor genom åren.

En intressant talare under kvällen var Bo Hazell, som under 70-talet arbetade på lokalradion i länet. Han berättade hur han intresserade sig för folkmusiken och kunde driva igenom stående folkmusikprogram i radion under namnet "Visst finns det folkmusik i Närke". Varje morgon kunde lyssnarna få en timmes folkmusik – med en förkortad version en kvart på kvällen!!
Föredraget var mycket uppskattat och blev med Hazells berättarkonst härlig underhållning.

Efter middagen följde en stunds konsert med återuppståndna Blå Bergens Borduner och av de lokala Gunnar Kärnheim, Roger Johansson och Johan Lundin (alla de sista tre spelade på svarta fioler). Ett allspel med ordf Andreas Svensson i mitten föregick spel till dans i smågrupper.

En mycket trevlig kväll i goda grannars lag!

Vem tusan var Tusen Anders???

Tusen Anders var ett spelmansoriginal i Eskilstuna. Signalementet är vagt...

Kortväxt,
korta fingrar,
enfaldigt utseende,
grisögon,
lyfter högra foten när han spelar höga toner,
lantlig dialekt,
slagfärdig

Han uppges komma från Flen.

JH Thorsell i Skogstorp hade en polska efter honom (nr 403 i Olof Anderssons uppteckningar) och Hugo-Pelle Pettersson i Eskilstuna berättar om honom och spelar en vals och en polska efter honom samt en schottis efter Ingeborg Andersson i Eskilstuna, som var elev till Tusen Anders.

Noter och inspelningar finns på www.sormlandsmusikarkiv.se.

Vem var han? Vad hette han? Finns han på bild?
Ingeborg Andersson vill vi också veta mer om!

Hjälp oss med uppgifter!
Skicka mejl till info@sormlandsmusikarkiv.se eller ring till Arne Blomberg 013-74148.

Slagsta Gilles Vinterstämma

Lördagen den 7 februari kl 13.00
i Folkets Hus, Hallunda.

Mer info på

http://hem.passagen.se/slagsta/

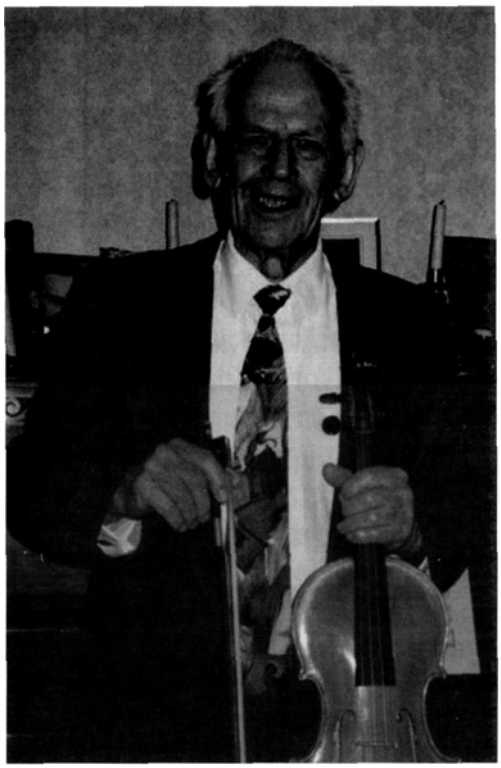

Bertil Carlsson 1913-2008

Bertil Carlsson, Flen har gått bort – 95 år gammal.

Det är många år sedan Bertil var med på en spelmansstämma och få av förbundets yngre medlemmar kände honom, men den äldre generationen minns och saknar honom.

Bertils långa liv kännetecknades av trä och musik. Han var slöjdlärare i Flen och på fritiden tillverkade han möbler och fioler. En mästare på franskpolering, säger Matts Mattsson.

Musikintresset var brett – klassisk musik och folkmusik och han delade gärna med sig av sina upptecknade låtar till andra spelmän.

Medlem i spelmansförbundet blev han redan 1933. Bertil Carlsson var medlem i Södermanlands Spelmansförbund i 75 år.

Vilken medlem!
/Arne Blomberg

Lena Odén.

Grattis till zornmärket i brons!

I somras var det Zornmärkesuppspelningar i Delsbo. Två av våra medlemmar erövrade bronsmärket, Ove Karlsson i Gnesta och Henrik Lindberg i Nyköping. Jag ringde upp dem och gratulerade till märket och passade också på att ställa några frågor till dem.

Ove, som för övrigt är av finsk börd, spelar låtar på munspel. Han är självlärd och spelar på gehör, men inspirerades av Birger Meijer, en av våra skickliga munspelare här i Sörmland. Birger tyckte helt enkelt att Ove borde börja spela munspel. Han tog med sig några munspel och gav till Ove och sa att han skulle börja träna. Ove visste i princip hur ett munspel såg ut men inte hur det fungerade med tonarterna, han började ta ut de melodier han tidigare hade från sitt gitarrspelande såsom "Drömmen om Elin". Intresset har med tiden ökat och han kan spela både dag och natt! Han kan vakna på natten med melodier i huvudet och måste då bara upp och spela.

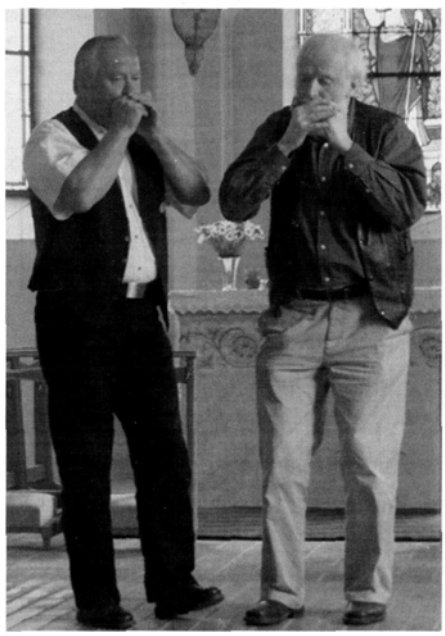

Ove Karlsson och Bo Gabrielsson spelar i Malmköpings kyrka

Det var också Birger som övertalade Ove att spela upp, första gången var i Mora för ett par år sedan – då blev det diplom. Nu i somras blev det brons. Det var nervöst, erkänner Ove, som i vanliga fall inte brukar bli det när han spelar inför publik, men denna gång blev det en längre väntan än planerat innan han fick komma in till juryn – och då kom nervositeten. Men trots detta gick det ju som sagt bra! Motivationen från juryn blev "klangfullt och dansant spel på munspel". Han hade också bra inspiratörer runt om sig i samband med uppspelningarna, bl.a. vår ordförande Bo Gabrielsson. De campade med likasinnade på en gårdsplan med äkta gammal Hälsingemiljö och spelade mycket på kvällarna.

Henrik på Vialastämman i somras

De låtar som ligger Ove varmt om hjärtat är de taktfasta jämtländska låtarna, och han lyssnar just nu en hel del på Skogsby-Lasses låtar, men även på de sörmländska låtarna. Han har också börjat spela lite låtar från södra Finland, från trakten mellan Åbo och Helsingfors. Det går åt några munspel för att kunna spela låtarna, ca 15 munspel behövs för att ha en variation på tonarterna. En utmaning just nu är att komma underfund med hur tungbasandet går till. Det som skiljer munspelet från andra instrument är att man ju inte med blotta ögat kan se hur en annan munspelare gör – allt försigår ju inne i munnen! Och det är inte så lätt att förklara hur man gör.

Ska Ove spela upp nästa år? Ja, och då blir uppspelningarna i Karlstad. Och visst är det en sporre det här med att spela upp. Men det viktigaste är ändå att det är roligt att spela – och att kunna visa för andra hur roligt det är!

Henrik Lindberg fick sitt bronsmärke för "klangfullt spel av Sörmlandslåtar". Efter att i fjol fått diplom vid uppspelningarna i Degeberga fick Henrik blodad tand och spelade upp i år igen och erhöll ett brons. Fyra låtar fick även Henrik spela och bland dem var slängpolska efter Anders Andersson och Emil Söderqvist.

Henrik spelar mycket fiol på sin fritid, både klassiskt och folkmusik. I Filharmoniska Sällskapet i Nyköping spelar han 2:a fiol. Folkmusik utövar han i Nyköpingshus Spelmansgille, framför allt med fiol men sedan 6-7 år tillbaka spelar han också nyckelharpa i gänget Oxtakt i Oxelösund. "Det är nyttigt att spela ett nytt instrument" säger Henrik, "det utvecklar även spelet på fiolen".

Han har lärt sig spela fiol på Kommunala Musikskolan i Nyköping. Folkmusiken ligger honom varmt om hjärtat och som den största inspiratören står pappa Evert, "när musiken finns därhemma så växer man in i det", menar Henrik. Sedan betyder förstås alla spelkompisar i spelmansgillet mycket, med Arvid Karlsson som en stor förebild.

Henrik spelar låtar överallt ifrån i Sverige, vilket förstås beror på att han reser runt till spelmansstämmor från Småland upp till Dalarna. Det är inspirerande att åka till stämmorna och träffa folk och lära sig låtar, tycker han. Hemmavid blir det nog mer spelande än lyssnande, även om det på skivtallriken förekommer både klassisk musik och folkmusik med t.e.x Väsen.

Vi gratulerar Henrik till bronsmärket!

Sörmlandslåten 40 år – en långlivad julhälsning

Gustaf Wetter (1901-1977) var en av spelmansförbundets bildare 1925 och han blev sekreterare i den första styrelsen. 1939 blev han ordförande i förbundet och med ett enda avbrott var han de sörmländska spelmännens ledare ända till 1968 då han efterträddes av Arne Blomberg och Gustaf tog platsen som vice ordförande.

Man kan tro att Gustaf slog sig till ro efter 43 aktiva år i förbundsstyrelsen, men inte! Han fortsatte oförtrutet att arbeta för folkmusiken och stod bakom allt nytt som hände på sjuttiotalet.

—Jag tycker inte om allt som ni gör, sa han en gång till mig och Henry Sjöberg, men jag stöder er!

Stora ord som ingen av oss glömde.

Som ny ordförande fick jag många tips av Gustaf och på höstkanten 1968 sa han att medlemmarna nog skulle uppskatta en julhälsning från ordföranden.
Visst, en bra idé, tyckte jag och började skriva.

Givetvis skulle det även finnas någon låt med i kuvertet och jag hade tidigare grävt i de intressanta uppteckningarna efter Gustaf Andersson på Mörkö och haft kontakt med hans många barn. Några Mörkölåtar skulle det bli. Låtarna följdes av kommentarer, som blev en liten artikel och artiklar fick jag även av Gustaf Wetter, Henry Sjöberg och Sture Nilsson i Skärholmen (med tillnamnet Tre Rosor), tre skribenter som blev flitiga även i många följande nummer.

Jag hittade på namnet Sörmlandslåten och stal en omslagsbild från en tidigare utgåva.
Inger Säll, en kollega på mitt jobb, skrev ut alstret på maskin och Arbetsvårdsbyrån i Stockholm (nuvarande Avebe Samhall) stencilerade till billigt pris och julhälsningen var klar och en medlemstidning född.

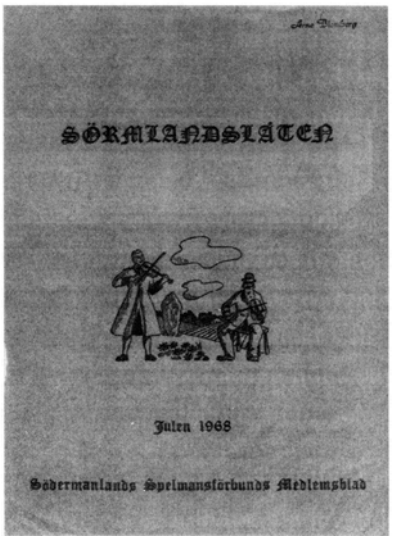

Styrelsen godkände i efterhand och Sörmlandslåten blev en etablerad utgåva och mitt eget redaktörskap har haft flera flitiga efterträdare som förbättrat produkten. Jag ville att tidningens innehåll hellre skulle vara tidlöst än aktuellt. Artiklar om folkmusiken och dess utövare hellre än reportage från stämmor och träffar och den idén har i stort hållit genom åren.

Jag tackar alla skribenter, redaktörer och läsare som hållit en julhälsning levande i fyrtio år.

God Jul, förresten!

Arne Blomberg

PS: Du hittar de första årgångarna på www.sormlandsmusikarkiv.se. Där finns även ett enkelt register för de första 117 utgåvorna. Det du håller i handen är nr 118 och det hamnar nog också i registret.

Tävling för unga spelmän.

Juniormästerskap i sydöstsvensk folkmusik.

"Alla spelmän under 20 år med speltradition från sydöstsvenska folkmusikområdet inbjudes att delta i mästerskapstävlingen som äger rum i samband med Linköpingsstämman lördag 30/8 2008 på eftermiddagen i museiområdet i Valla."

Så löd uppropet när för andra året Östergötlands spelmansförbund stod som värdar för en tävling dit unga spelmän inbjudits.

Tävlingen var uppdelad i två klasser, Solospel och Gruppspel, (man kunde delta i bägge om man ville). Tävlingen var inför publik. Tre låtar skulle framföras, varav minst en slängpolska. Alla instrument var välkomna. Eftersom detta var en speltävling, spelade det ingen roll vem som tänkt ut låtarna från början. Sydöstsvenska folkmusikområdet definierades som ungefär Närke, Östergötland, Sörmland, Småland, Gotland, Öland, Blekinge, Skåne och Halland.

Juryn bestod i år av:
- Christina Frohm, sörmländsk riksspelman och medlem i Zorn-juryn
- Peter Pedersen, Skånsk riksspelman och medlem i Zorn-juryn
- Astrid Selling Sjöberg, riksspelman på Blekingelåtar.

Första pris i soloklassen gick till en flöjtspelande tjej från Linköping och vinnarna i gruppspel blev två systrar från Vetlanda. Ära, diplom och 1000:- fick vinnarna vid prisutdelningen som skedde på söndagen i Gamla Linköping, där de också spelade sina låtar.
De sörmländska färgerna försvarades av gruppen Klasrofiol från Sollentuna Kulturskola som var de yngsta i tävlingen men kom på en hedrande andra plats.

Från vänster Elvira Börlin, Kristina Leesik, Vanessa Belovarski, Johan Nordfors och Yves Obreykov.

Emeli Bohman

Ethno 2008

Den 26 juni var det dags för Ethno lägret att ta sin början. Rättviksskolan invaderades av 96 glada och spelsugna lägerdeltagare i åldrarna 17-25 år. Lägerdeltagarna kom ifrån bland annat Indien, Jordanien, Nepal, Skottland, Norge och Spanien. Hela lägret började med att de svenska deltagarna spelade för de utländska deltagarna som ankom till Rättviksskolan med en gemensam buss från Stockholm. Alla samlades sedan i den gemensamma samlingssalen där det informerades om vad som skulle ske under veckan och veckans allspelslåt "the morning tune" lärdes ut. Sedan följde middag och en presentation med spel från varje deltagande land.

Under kvällen blev det även ett besök på långbryggan där det blev spel och dans långt in på natten, bryggan var välbesökt under veckans gång nästan varje kväll för lite jam.

Det var ett späckat schema under veckan med dans och spel workshops, barbeque där vi lekte och spelade som sedan blev ett två timmar långt blues jam. Under veckan gjordes även en utflykt till en liten hantverksgård som heter Finnbacka. Där fick vi under en hel eftermiddag prova på bl.a broderi, tälja och smide. Det var uppskattat med en paus i allt spelande så man fick en chans att hämta nya krafter efter dessa sena nätter nere på långbryggan.

Under de sista dagarna hölls en stor konsert i Rättviksparken, uppåt 2 timmar lång där vi spelade många utav de 20-tal låtar vi lärt oss under veckan.

På onsdagen åkte vi med två stora bussar till Bingsjö där vi skulle tillbringa hela dagen, och även hålla en konsert. I Bingsjö avslutades även lägret för min del, då jag valde att stanna kvar, medans de övriga deltagarna fick åka med bussen 00.00 tillbaka till Rättvik.

Ethno - lägret var något av det roligaste jag varit med om och det är ett måste för folkmusikintresserade ungdomar mellan 17-25 att åka på!

Till sist vill jag tacka Södermanlands spelmansförbund och Nyköpingshus spelmansgille för att ni ordnade så att jag fick åka på Ethno och självklart kommer jag åka nästa år igen!

SSF- finns det någon framtid?

Tankar inför kommande seminarium

-Så fruktansvärt tråkigt det är med historia, sa min son när han gick i skolan. Vad har vi för nytta att veta när den och den kungen dog och vem han var gift med, osv.

Visst kan det vara svårt att koppla ihop historien med den tid vi nu lever i och utifrån detta forma en framtid. För oss spelmän är detta inte så främmande. Vi lever med ett historiskt arv som vi berör och ansvarar för så fort vi tar fram vårt instrument och spelar en låt. Hur förvaltar vi det arvet? En musik med rötter 3-400 år tillbaka, ja, längre än så, och som så påtagligt varit ett viktigt inslag i det vardagliga livet men som för mindre än 100 år sedan marginaliserats till något kuriöst och udda, möjligtvis tänkbart att visa upp från någon scen till allmänt beskådande.

De flesta av oss spelmän föddes när folkmusiken för länge sedan förlorat sin funktion. För många ägde det första mötet rum vid något midsommarfirande; ett glatt gäng damer och herrar, utklädda i färggranna kostymer, som dansade konstiga danser beledsagade av lika grannt utklädda spelmän, spelandes glada och käcka melodier. Men under de sista 30 åren har vi fått en mer rättvisande bild av vår folkliga dans- och musikkultur. Vi har hunnit att få en egen föreställning om vårt arv och vad vi vill göra med det. Hur ska vi nu ta med oss vår kunskap till framtiden, för oss själva? Hur ska Södermanlands Spelmansförbund knyta ihop alla trådar till en gemensam framtidssatsning för den sörmländska folkmusiken och hur ska vi bidra till att denna kulturgenre nationellt ska få sin upprättelse och bli respekterad för vad den står för?

Här har vi alla ett stort ansvar. Vi måste var och en ge vårt bidrag till att vi drar åt samma håll. Det är den enda lösningen för att vi ska kunna utveckla oss som spelmän och utövare av vårt folkmusikarv.

Foto: Jonas Stenberg

Framtiden för Spelmansförbundet handlar om historien eftersom vi alltid bär med oss den gamla tiden. Det är dags nu att vi åter samlas för att blicka framåt. Vi kan inte ändra tidens gång men vi kan i allra högsta grad påverka den för att, så gott det går, tillfredställa behoven hos förbundets medlemmar, gamla som unga, män som kvinnor, spelmän, vissångare, dansare.

Folkmusiken ger obegränsade möjligheter och öppningar för egna tolkningar, egna infallsvinklar, egen kreativitet; detta är en grundläggande förutsättning för att folkmusiken ska utvecklas och inte dö ut som någon antikvitet, inlåst i en monter på museet. Hur ska Spelmansförbundet kunna tillgodose alla behov och hjälpa till att stimulera och väcka upp intresset hos dem vars kreativitet börjat falna? Vilka nya ideer och satsningar, vilka åtgärder kan vi om 10 år kunna se tillbaka på och känna glädje och stolthet? Vi oroar oss alltid över att tillväxten i förbundet är låg, knappt märkbar. Det är dessvärre sant. Nu har vi trots detta ett härligt ökande intresse bland undomarna tack vare det fantastiska jobb som utförs av våra folkmusikpedagoger inom länet. Resultatet är hänförande. Men en dag har dessa undomar slutat skolan och ska vidare i livet, till högskolor, arbete, resor och allt annat som lockar och ställer krav. Vilken beredskap har vi då för att få behålla dem alla i förbundet? Det vet vi inte idag. Vi pratar ofta om problemet men förslag till lösningar saknas ännu. Omtanken om de unga är naturligtvis mycket viktig men vi får inte glömma bort att den stora majoriteten av medlemmarna i Spelmansförbundet inte är ungdomar. Alla vi som passerat ungdomsåren behöver också Förbundets omsorg och utrymme för våra behov att utvecklas. Här finns ingen övre åldersgräns! Hur skapar vi mötesplatser där unga och gamla kan samlas och tillsammans spela och ge och ta av varandra? Vi får inte glömma att både unga och gamla har mycket att lära av varandra. Att ha aktiva, öppna och nyfikna spelmän och dansare i alla åldrar som alla bidrar att bevara, vårda och utveckla vår sörmländska tradition och få den lika respekterad och omtyckt som andra kulturområden bör vara en hjärtefråga för Spelmansförbundet. Förbundets styrelse består av c:a 10 ledamöter och det är ju förstås en utopi att förvänta sig att dessa få personer kan klara av den höga målsättning som måste finnas. Här måste vi alla hjälpa till!

Foto: Jonas Stenberg

Södermanlands Spelmansförbund planerar att under 2009 samlas för ett framtidsseminarium. Till detta skall inbjudas inte bara spelmän och dansare av skilda åldrar utan även personer med kopplingar till vår organisation och som påverkar vår verksamhet och som vi vill påverka: musikskolor, kommun och landsting, andra folkmusik/folkkulturorganisationer, konsertarrangörer mfl. Vi måste också lyssna till

vad vår tilltänkta publik, ofta sådana som inte har kunskap om vårt musik, har för förväntningar och önskningar. Det är ju dessa som till slut ska ta oss och vår musik till sitt hjärta.

Ser man framåt måste man släppa alla låsningar bakåt. Vi har många fina aktiviteter inom förbundet. Alla måste analyseras och ifrågasättas. Här är några exempel.
- Spelmansstämmor. Är spelmansstämman i sin nuvarande form ett bra sätt för spelmän att mötas och att visa upp sig och spelmanskulturen för en publik? Fyller allspelet någon funktion eller är det endast en massdemonstration utan något kulturellt värde? Får vem som helst gå upp på scenen och spela eller är det endast de "duktiga" som har tillträde? Ska all folkmusik få framföras eller är det bara den sörmländska traditionen som godtas? Många frågor är känsliga men måste ställas och respekteras och besvaras.
-Vårt arkiv är under systematisering och datorisering för att alla ska få tillgång till materialet och många gör en stor och tidsödande insats. Men det är få som besöker Malmköping och botaniserar i arkivet. Jobbar vi i onödan?
-Ungdomskursen i början på sommaren lyser som ett berömvärt expempel på kursverksamhet när den är som bäst. Men ack så ensam den är! Det har gjorts många försök under de sista 10 åren att få igång andra spelmanskurser för medlemmarna men intresset har ofta varit mycket dåligt. Något är fel och lösning måste hittas till detta beklämmande problem.
-Sörmlandslåten, vår mycket fina medlemstidning, står i jämförelse med andra spelmansförbunds tidningar högt över dessa i kvalitet. Men det saknas ständigt skribenter och bidrag från medelemmarna. Den höga kvaliteten anses enligt hörsägen vara en huvudorsak. De "vanliga" medlemmarna vågar inte skicka in sina bidrag. Så kan det inte fortsätta. Det lär även vara så att många har sitt medlemskap i Förbundet endast på grund av Sörmlandslåten. Är detta riktigt har vi ett fundamentalt problem att lösa. Om inget annat lockar i vår verksamhet hur blir det då när vi höjer medlemsavgiften för att finansiera medlemsskapet i SSR? Bör tidningen göras tillgänglig på vår hemsida? Hur hittar vi en balans mellan kvalitetsartiklar och andra bidrag från stämmor, träffar och annat från den vanliga verksamheten bland grupper och lag? Och hur ska vi höja debatt- och diskussionslusten hos medlemmarna med hjälp av tidningen och hemsidan?
-Från 2009 är vi även medlemmar i SSR. Detta kommer förstås att påverka vår framtid. Här behövs många förslag om hur vi på bästa sätt ska dra nytta av medlemsskapet och hur vi ska låta våra ideer och tankar bidraga till SSR:s och den nationella folkmusikens bästa.

Önskelistan över vad som ska behandlas på framtidsseminariet blir av nödvändighet lång för att vi ska kunna ställa framtidsfrågan: Hur ser Södermanlands Spelmansförbund ut om 5 år, om 10 år? Styrelsen behöver all upptänklig hjälp från alla medlemmar. Skicka in era tankar, framför era förslag, ifrågasätt. Inga frågor är onödiga, inga förslag är dumma. Vi behöver en kollektiv "brain-storm" för att få vårt eget förbund att fortsätta blomstra. Det här är ett arbete för vår egen skull.

Ulf Lundgren
2008-11-04

Foto: Birgitta Stenberg

2009 års spelmansstämma i Eskilstuna

Eskilstuna spelmansgilles traditionella spelmansstämma, första lördagen i mars, blir nästa gång den 7 mars 2009. Stämman har årligen arrangerats sedan 1988, varför det nu blir för tjugoandra gången. 2009 års stämma hålls på samman plats som de sen-aste två åren, i MunktellArénans utbildningslokaler. Liksom vid alla tidigare stämmor är Rekarne Folk-dans Gille medarrangör och kommer att medverka med dans-uppvisning under scenprogrammet samt hålla i delar av kvällens dansprogram. Närmare upp-gifter om programmet kommer i nästa nummer av Sörmlandslåten. MunktellArénan medger goda möjligheter till buskspel, parkering (avgiftsbelagd), servering m.m.

Bo Björkman.

GNESTASTÄMMAN

Elektron Gnesta

Lördag 7 februari 2009

Vi firar 25-årsjubiléum!

♪DANS- OCH SPELKURSER
♪KONSERT
♪SPELMANSSTÄMMA
♪ALLSPEL ♪SCENSPEL
♪BUSKSPEL
♪"Dansa tillsammans - BARN o VUXNA"
♪VISSTUGA ♪POLSKEAKUT
♪DANS HELA KVÄLLEN
till olika spelmän

Kaffe- och matservering ♪ Upplysningar: 0158-267 54

www.sodermanlandsspelmansforbund.nu

Arr: Ortens Spelmän, Sörmlands Spelmansförbund, Gåsinge-Dillnäs Dansgille

Årsmöte 2009

Den 14 mars 2009 är det dags för spelmansförbundets årsmöte.

Bidrag till verksamhets-berättelsen

skickas senast 20 februari till styrelsen@sodermanlandsspelmansforbund.nu eller med vanlig post till Birgitta Stenberg, Stålhamravägen 3, 151 47 Södertälje.

Vill du vara med?

Vill du bidra med material till Sörmlandslåten och arkivet?

Vi söker t ex efter **spelmansporträtt** av mer eller mindre kända spelmän runt om i Sörmland. Kanske finns det någon i det egna spelmanslaget som du tycker ska dokumenteras för nutiden och framtiden. Eller har du egna idéer om vad du skulle vilja göra?

Gustaf Wetterstugans ytterdörr är otät och det skulle behöva göra något för att få till en lite tätare dörr, speciellt vintertid. Intreserad?

SSR – nu blir vi medlemmar och nu behöver vi i styrelsen hjälp från er medlemmar för att aktivt kunna arbeta med **SSR-frågor**.

Ring till någon i styrelsen (telefonnummer i början av tidningen) eller maila till styrelsen@sodermanlandsspelmansforbund om du vill hjälpa till med Sörmlandslåten, dörren eller något annat.

Returadress Södermanlands Spelmansförbund
Mestavägen 1A, 632 36 Eskilstuna
Avs. Kurts Bokbinderi AB, Box 146, 631 03 Eskilstuna

Blomberg Arne & Carin
Törnevalla lärarbostad
590 62 Linghem

B

SVERIGE
PORTO BETALT

Svenska låtar, Södermanland
Faksimil av orginalutgåvan från 1935
Pris 50:-

A G Rosenberg
420 Svenska Danspolskor
från Södermanland och andra landskap
Pris 70:-

Sörmländska visor del I, II, III
Visor för praktiskt bruk från den sörmländska traditionen. 30-tal visor/del
Pris 20:-/st

A P Andersson
75 låtar och visor från Södermanland och Närke uppt. 1880 av skolläraren i V:a Vingåker, August Petter Andersson
Pris 60:-

August Karlssons låtar
49 låtar från södra Uppland och norra Sörmland som August Karlsson spelade dem.
Pris 50:-

Erikssons notbok
Låtar från norra Sörmland
Faksimilutgåva 2005
Pris 75:-

50 Sörmlandslåtar för två fioler
Utgiven till minne av Olof Andersson
Arrangerade av O A
Pris 50:-

Sörmländska Brudmarscher
I arrangemang för orgel
Pris 40:-

Folkmusik från norra Södermanland
K P Leffler 1899-1900 Faksimilutgåva
Pris 75:-

C A Lindblom
97 låtar hämtade ur två spelmansböcker från 1853 och 1856 med historik om spelmännen
Pris 50:-

Sörmländska allspelslåtar II
Pris 20:-/st

I den sköna Vingåkersbygden
Folkmusik från Vingåker med Simmings, Anita Hedlund och Christina Frohm
Pris 30:- kassett

Välkommen till världen
Visor för små och stora barn från den sörmländska traditionen.
Pris 30:- kassett

Mina 80 år som spelman 1916-1996
Axel Andersson, minnesbok
Pris 160:-

Låtar för Allspel
+ CD skiva
Pris 140:-

Ring din beställning till Torsten Gau, tel 016-42 00 70 eller skriv till honom på adress Mestavägen 1 A 632 36 ESKILSTUNA, så får du ett paket med faktura.
Porto/fraktkostnad tillkommer på angivna priser.

GAPPE & SPORRE TRYCKERI AB, E-TUNA